

**Esa Kalela:
Keitä huonokuuloiset oikein
ovat?**

Kommenttipuheenvuoro

Markku Jokinen

Teoksen ansioita

- Looginen, selkeä rakenne
- Rakentavan pohtiva, silti kriittinen tarkastelu
- Purkaa joitakin muiden luomia “itsestäänselvyyksien” myyttejä
- Avaa uusia näköaloja kotimaiseen identiteettikeskusteluun
- Tuo lisävalaistusta myös kuurojen/viittomakielisten identiteettien rakentumisprosessiin

VAVA, VIVI ja KUHU

- Yleiskuvaus huonokuuloisten sosiaalisista identiteeteistä
- Hyviä ja perusteellisesti pohdittuja lähtökohtia huonokuuloisten sosiaalisten identiteettien tutkimukselle

MUITA
LÄHESTYMIS-
TAPOJA?

KADUN MIEHEN/
NAISEN LÄHESTYMIS-
TAPA??

ETNINEN
LÄHESTY-
MISTAPA

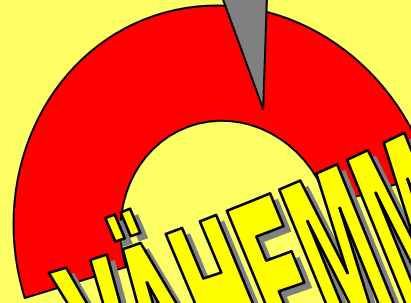
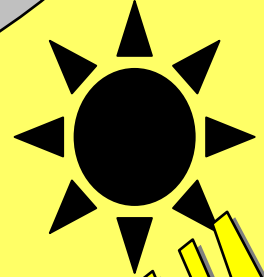
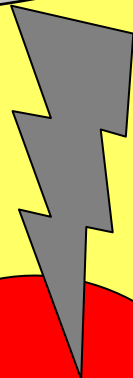
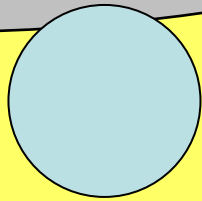
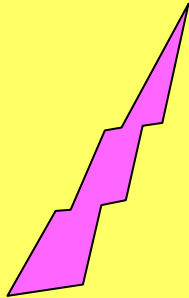
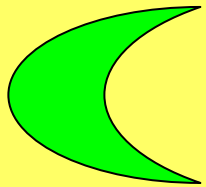
KLIINIS-PATOLOGINEN/
LÄÄKETIETEELLINEN
LÄHESTYMISTAPA

VAMMAISRYHMÄ-
AJATTELU

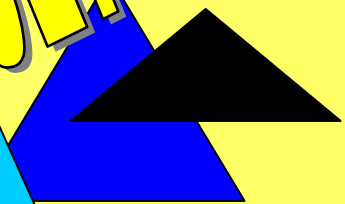
KIELELLIS-
KULTTUURINEN
LÄHESTYMIS-
TAPA

Huonokuuloisten
ryhmän
sosiaalispsykologis-
antropologinen
tarkastelu – hyvin
harvinaista!

VALTAKULTTUURI

VÄHEMMISTÖKULTTUUREJA

- Valtaväestöjen yhteiskunnasta vähemmistöjen mosaiikkiin
- Teollisen yhteiskunnan rakenteista informaatioyhteiskunnan itseorganisoituviiin rakenteisiin

MOSAIKKIKULTTUURI

Merkityksenanto

- Kollektiivinen (valtavirta, yhdenmukaisuuden paine) vs. individualistinen merkityksenanto identiteetille
- Individualistinen elämäntyyli “vapauttaa” luomaan merkityksiä itsestään “vapaammin”??
- “Keitä meistä voi tulla?”, vrt. kuurojen sosiaalisen luovuuden strategia pitkältä ajalta – oman identiteetin rakentamisen perinne

**henkilökohtainen
identiteetti**

**sosiaalinen
identiteetti**

Ryhmän heterogeenisyys vs.
homogeenisuus

Kuurojen ryhmä yhtenäinen?
Mitkä tekijät saavat aikaan tämän
olettamuksen?

Lääketieteellinen näkemys

- Kuurojen itsensä tekemällä identiteettitutkimuksella näyttää olevan loppujen lopuksi vähän vaikutusta tällaista näkemyksen omaaviin ammatti-ihmisiin
- Tiukka ammatillinen konteksti “estää” heitä näkemästä sosiaalis-kulttuurisia ulottuvuuksia ja niiden merkitystä identiteetin sekä yksilön kokonaisvaltaiseen kehitykseen – myös viittomakielisten ollessa kyseessä

Ansiokas moraalisten ongelmien tarkastelu

Kuvaus vallan käytöstä

- Kenellä oikeus huonokuuloisten identiteettiin ja sen muokkaukseen?
- Ryhmän ulkopuolisten asettamista normeista sisäiseen itseohjautuvuuteen

- Huonokuuloisena oleminen osa luonnollista ihmisenä olemisen variaatiota
- Huonokuuloisuus on normaalia ja tavallista
- Huonokuuloinen on terve yksilö
- Moninainen huonokuuloisena oleminen, identiteettien moninaisuus/mosaiikkimaisuus

Yksilö vs. ympäristö

- **Yksilöön
orientoituva**
  - lääketiede
  - geneettinen manipulaatio
  - erityisopetus
  - ym.
- **Ympäristöön
orientoituva:**
  - Ympäristön muokkaaminen teknologian avulla –
Design for All -periaate
  - Esteetön kommunikaatio
  - Monikulttuurinen opetus

Koulu identiteetin muokkaajana

- Identiteettien kilpailu: vahvin voittaa
- -> Välttämiskäyttäytymisen strategia, leimautumisen pelko
- Koulun tärkeä rooli positiivisen identiteettityön rakentajana
- Lisää huonokuuloisia opettajia roolimalleiksi!

- Vavat yksinäisempiä Kuhujen ja Vivien verrattuina, heillä riski syrjäytyä suurin?
- Ero oman identiteetin ja olemisensa tiedostamisessa

KUHU –ryhmän merkitys

- Huonokuuloisten yhteisön ydinryhmä
  - Kulttuurin prosessoija
  - Roolimallit
  - Voimaantumisen ydinryhmä
  - Identiteettityön ohjaajia
  - Vertaistuki
  - Ym ym.
- Sähköisen vuorovaikutuksen korostuminen??

Identiteetin/identiteettien valinta

- KUHU:laisten halu ja toive olla oma itsensä
- Ei haluta muuttua/tulla kuuleviksi?
- Onko ihanteena olla KUHU?

VIVI

- Viittomakielinen kuuro, huonokuuloinen ja kuuleva
- Yhtäläisyydet ja erot piirteissä?
- Vertailu:
  - VIVI - KUUHU – viittomakielinen
  - Yhtäläisyyksiä ja eroja?

Teos tarjoaa välineitä voimaantumiselle?

- Oman identiteetin
löytäminen valtava
voimavara

Multisosaalinen identiteetti,
oma identiteettien mosaiikki?

Eri identiteeteistä koostuva
yhdistelmäidentiteetti

Lähellä monikulttuurisuuden ilmiötä

Vammaisidentiteetti?

**Ihmisoikeusnäkökulman
vahvistuminen jatkossa?**

**Keiksi
huonokuuloiset
voivat tulla?
Oman identiteetti-
politiikan alku?**